

BALTI UUDISMEEDIA VÄLJAANDJATE ÜHING LÄBIPAISTVUSARUANNE 2024

1. Sissejuhatus

MTÜ Balti Uudismeedia Väljaandjate Ühingu (BPCMO) läbipaistvusaruanne on koostatud perioodi **1. jaanuar 2024 kuni 31. detsember 2024** kohta.

BPCMO läbipaistvusaruande koostamisel on lähtunud AutÕS §-st 79¹⁶ lõikest 3 ning Eesti Vabariigi justiitsministri 21. juuni 2016. aasta määrusest nr 15 „Kollektiivse esindamise organisatsiooni läbipaistvusaruandes esitatav teave“. Läbipaistvusaruanne on koostatud olemasoleva informatsiooni ja finantsandmete põhjal taolise põhjalikkusega, et see tagab aruande vastavuse parimal võimalikul viisil eelnimetatud õigusaktides läbipaistvusaruande osas kehtestatud tingimustele.

Läbipaistvusaruande koostamise eesmärgiks on anda uudismeedia väljaandjatele nende varaliste õiguste teostamist puudutavalt võimalikult palju ammendavat informatsiooni, sh finantsandmete kohta. Käesolev läbipaistvusaruanne sisaldab sellist informatsiooni, mida mittetulundusühingu tavapärase majandusaasta aruande raames ei ole kohustuslik esitada.

2. BPCMO õigusliku ja juhtimisstruktuuri üldine kirjeldus

BPCMO on Eesti Vabariigis asutatud mittetulundusühing, mille asutamise, tegevuse ja lõpetamise suhtes kohaldatakse mittetulundusühingute seadust autoriõiguse seadusest tulenevate erisustega. BPCMO kanti registrisse 27. juunil 2024. aastal.

BPCMO on kollektiivse esindamise organisatsioon AutÕS §-i 76 tähenduses. BPCMO eesmärk on teostada kollektiivselt oma liikmeskonda kuuluvate ning BPCMO-ga esinduslepingu sõlminud mitteliikmetest uudismeedia väljaandjate varalisi autoriõigusi ja autoriõigusega kaasnevat õigusi, samuti igati kaitsta ning muul viisil edendada uudismeedia väljaandjate õigusi ja huve.

Ühing esindab uudismeedia väljaandjaid kas liikmelisuse (liikmed) või esinduslepingu (esindatavad) alusel. Oma õiguste kollektiivsest teostamisest huvitatud uudismeedia väljaandjaga sõlmib BPCMO tähtajatu kirjalikus vormis vastavalt liikme- või esinduslepingu, milles on kindlaks määratud BPCMO-le teostamiseks üleantavad õigused ja territooriumid ning poolte muud õigused ja kohustused.

BPCMO liikmeks saab olla iga isik, kes vastab BPCMO põhikirja punktis 2.2 väljatoodud nõuetele. BPCMO üldkoosoleku otsusega võib ühingu liikmeks vastu võtta ka uudismeedia väljaandja, kes põhikirja punkti 2.2 nõuetele täielikult ei vasta, kuid kelle liikmestaatus ühingus peab ühingu üldkoosolek oluliseks.

BPCMO-l on AutÕS § 79 lõikest 7 tulenevalt samuti õigus esindada kõiki uudismeedia väljaandjaid ilma volituseta sellistel juhtudel, kui tegemist on nende õiguste ilmse rikkumisega. Samuti on BPCMO-l õigus sõlmida õiguste kasutajatega laiendatud kollektiivseid litsentsilepinguid, lähtudes AutÕS §-s 57¹ sätestatust.

BPCMO kogub ja jaotab litsentsi- ja muud taolised tasud uudismeedia väljaandjatele, kes on BPCMO liikmed või esindatavad ning kes on BPCMO-ga sõlmitud liikme- või esinduslepingu alusel andnud oma vastavad varalised õigused kollektiivseks teostamiseks üle BPCMO-le. Samuti kogub ja säilitab AutÕS-s sätestatud tingimustel litsentsi- ja muud taolised tasud kõikide nende uudismeedia väljaandjate jaoks, keda BPCMO ei esinda, aga kelle õiguste litsentseerimine on hõlmatud õiguste kasutajatega sõlmitud (laiendatud kollektiivsete) litsentsilepingutega.

BPCMO poolt esindatud uudismeedia väljaandjate nimekiri on kättesaadavaks tehtud BPCMO veebilehel <https://balticpresspublishers.eu/et/>.

BPCMO kõrgeimaks organiks on liikmete üldkoosolek, kus saavad osaleda kõik BPCMO liikmed, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Üldkoosoleku pädevusse antud küsimused on loetletud põhikirja punktis 4.3. Üldkoosolek võtab vastu otsuseid ka kõikides muudes BPCMO juhtimise küsimustes, mida ei ole seaduse või põhikirjaga antud teiste organite pädevusse.

Korraline üldkoosolek toimub vähemalt üks kord kalendriaastas. Üldkoosolekul osalemine toimub kas kohapeal või kahesuunalise side abil kas osaliselt või täielikult virtuaalsena. Üldkoosolekul osalemise ja hääletamise viisi ning üldkoosoleku läbiviimise korra otsustab juhatus. Erakorraline üldkoosolek toimub vastavalt vajadusele seaduses või põhikirjas ette nähtud juhtudel ja korras, samuti kui ühingu huvid seda nõuavad.

BPCMO kanti esmakordselt registrisse 27. juunil 2024. aastal. Läbipaistvusaruande perioodil ei toimunud mitte ühtegi üldkoosolekut. Otsuseid võeti vastu kirjalikult üldkoosolekut kokku kutsumata.

BPCMO ei ole sõlminud teiste riikide kollektiivse esindamise organisatsioonidega esindus-ega muid taolisi lepinguid.

BPCMO juhatus on ühingu täidesaatev juhtorgan, mis valitakse viieks aastaks ja sinna võib kuuluda kolm kuni viis liiget. Läbipaistvusaruande perioodil oli BPCMO-l neljaliikmeline juhatus. BPCMO juhatuse liikmeteks olid Erik Heinsaar, Toomas Truuverk, Toomas Tiivel (kuni 01.08.2024), Argo Virkebau (kuni 31.12.2024) ja Martin Šmutov (alates 31.12.2024). Juhatuse esimeheks valiti Erik Heinsaar.

Juhatuse pädevusse antud küsimused on loetletud põhikirja punktis 4.21. Juhatus võtab vastu otsuseid ka kõikides muudes BPCMO juhtimise küsimustes, mida ei ole seaduse või põhikirjaga antud üldkoosoleku pädevusse.

Riiklikku järelevalvet nõuete osas, mida BPCMO peab oma tegevuses järgima AutÕS-i alusel, teostas Eesti Patendiamet.

Üksuseid, mida BPCMO omab või kontrollib otseselt või kaudselt, täielikult või osaliselt, aruande perioodil ei olnud.

3. BPCMO poolt teostatavad õigused

BPCMO teostab uudismeedia väljaandjate varalisi autoriõigusi ja uudismeedia väljaandja õigusi, samuti teatud tasu saamise õigusi, allpool väljatoodud valdkondades. Uudismeedia väljaandjal on võimalik valida, kas anda oma õiguste teostamine BPCMO-le üle kas mõnes valdkonnas või kõikides valdkondades.

- 1) Uudismeediaväljaande veebis reprodutseerimine ja kättesaadavaks tegemine otsingumootorite (näiteks *Google, Bing, Yahoo!* jt) kaudu.
- 2) Uudismeediaväljaande veebis reprodutseerimine ja kättesaadavaks tegemine teenustes, mille peamine või üks peamistest eesmärkidest on suhtlemine ja/või sisu vahetamine, edastamine või jagamine, eelkõige sotsiaalmeediaplattformide ja/või teiste kasutajate poolt loodud sisu (*UGC*) kättesaadavaks tegevate platformide (näiteks *Facebook, Instagram, LinkedIn, YouTube, Snapchat, Tiktok* jt) kaudu.
- 3) Uudismeediaväljaande kasutamine teenustes, mille peamine või üks peamistest eesmärkidest on erinevate uudismeediaväljaannete, sh nende mis tahes osade nagu näiteks artiklid, fotod, heliteosed ja audiovisuaalsed teosed (lühendamata ja/või lühendatud kujul) koondatult kättesaadavaks tegemine (ehk agregeerimine), v.a maksumüüri taga oleva tasulise meediasisu kasutamine.
- 4) Uudismeediaväljaande, sh selle mis tahes osade nagu näiteks artiklid, fotod, heliteosed ja audiovisuaalsed teosed (lühendamata ja/või lühendatud kujul) kasutamine teenustes, mille peamine või üks peamistest eesmärkidest on erinevate meediamonitooringuteenuste osutamine, v.a maksumüüri taga oleva tasulise meediasisu kasutamine.
- 5) Tasu kogumine teose helisalvestiste ja audiovisuaalsete teoste, mis sisalduvad uudismeediaväljaandes ning on kaitstud esindatavale kuuluvate varaliste autori- ja/või autoriõigusega kaasnevate õigustega (näiteks audiovisuaalse teose produtsendi, fonogrammitootja õigustega), isiklikeks vajadusteks kasutamise eest (erakopeerimise ehk nn tühja kasseti tasu).
- 6) Tehisaru treenimine eelpool loetletud valdkondades.
- 7) Teksti- ja andmekaeve eelpool loetletud valdkondades.

Liikmelepingu allkirjastamisega annab liige ühinguale ainuõiguse talle kuuluvate uudismeedia väljaandja varaliste õiguste, mille kasutamise eest on liige õigustatud saama

litsentsi- või mis tahes muud tasu, kollektiivseks esindamiseks ja teostamiseks ülemaailmselt või valitud territooriumitel. Esinduslepingu allkirjastamisega annab mitteliikmest uudismeedia väljaandja ühingule ainuõiguse talle kuuluvate uudismeedia väljaandja varaliste õiguste, mille kasutamise eest on liige õigustatud saama litsentsi- või mis tahes muud tasu, kollektiivseks esindamiseks ja teostamiseks ülemaailmselt või valitud territooriumitel.

4. Teave litsentsi- või muude taoliste lepingute sõlmimisest keeldumise kohta

Läbipaistvusaruande perioodil BPCMO ei ole keeldunud sõlmimast uudismeedia väljaandjate varaliste õiguste litsentseerimiseks litsentsi- ega muid taolisi lepinguid.

5. Finantsteave: tulud ja kulud

Läbipaistvusaruande perioodil BPCMO õiguste omajatele litsentsi- ega muid taolisi tasusid ei kogunud. Läbipaistvusaruande perioodil BPCMO-l tulu ei tekkinud.

BPCMO asutamise ja tegevuse finantseerimiseks andsid asutajaliikmed läbipaistvusaruande perioodil BPCMO-le laenu kokku summas 60 000 eurot.

Läbipaistvusaruande perioodil kantud kulud kululiikide kaupa on välja toodud allpool.

Mitmesugused bürookulud	473	1,69%
Õigusabi kulud	15 923	57,05%
Tõlketööd	1 126	4,03%
Raamatupidamine	577	2,07%
Muud kulud	9 812	35,16%
KOKKU	27 911	100%

Kõik eelloetletud kulud kanti BCPMO üldiste tegevuste läbiviimiseks ja ettevalmistuste tegemiseks, mitte üksikute õiguste teostamiseks kategooriate kaupa.

6. Tasude kogumine ja jaotamine

Läbipaistvusaruande perioodil BPCMO uudismeedia väljaandjatele litsentsi- ega muid taolisi tasusid veel ei kogunud ega jaotanud. BPCMO tegi ettevalmistusi läbirääkimiste alustamiseks uudismeedia väljaandjate varaliste õiguste litsentseerimiseks.

7. Teave teiste organisatsioonidega seotud suhete kohta

Läbipaistvusaruande perioodil ei olnud BPCMO-l sõlmitud lepinguid teiste sarnaste organisatsioonidega.

8. Eriaruanne

AutÕS § 79¹⁶ lõike 3 punkti 4 kohaselt *peab eriaruanne sisaldama teavet sotsiaal-, kultuuri- ja haridusteenuste osutamise eesmärgil majandusaasta jooksul mahaarvatud summade kohta.*

BPCMO-l on liikme- ja esinduslepingu järgi õigus pärast haldustasu summa mahaarvamist ja enne tasu väljamaksmist õigus kuni 10% jaotamisele kuuluvast tasust kasutada uudismeedia ja/või uudismeedia väljaandjate õiguste ja huvide ühiseks edendamiseks ja/või muudeks sarnasteks eesmärkideks vastavalt BPCMO juhatuse otsusega kinnitatud korrale ja üldkoosoleku poolt antud suunistele.

Läbipaistvusaruande perioodil ei arvanud BPCMO maha summasid sotsiaal-, kultuuri- ega ka haridusteenuste osutamise eesmärgil.